
Útmutató a szakmai program elkészítéséhez

Az Innovatív Képzéstámogató Központ tájékoztató útmutatója a szakképző intézmények vezetőinek nyújt támogatást intézményük alapdokumentumának, a szakmai programnak az elkészítéséhez.

A szakmai anyag a jogszabályi környezet és az új fogalmak áttekintése után bemutatja a új szakképzési rendszer intézményeit (technikum, szakképző iskola, műhelyiskola, felzárkóztató programok), majd az ezek működését meghatározó dokumentumok bemutatására tér rá: a szakmai oktatás tekintetében a képzési és kimeneti követelmények (KKK), programterv (PPT), a szakmai képzések tekintetében a programkövetelmény bemutatásával.

Az útmutató bemutatja a jogszabályi környezetre hivatkozva az Szakmai program fő részeit és ezeknek a felépítésével kapcsolatos elvárásokat.

Az útmutató mellékletei gyakorlati tanácsokkal szolgálnak a Szakmai program elkészítéséhez, javaslatot téve az óratervekre, tantárgyfelosztás elkészítésére is.

- [Az útmutató elérhető 2020 júniusától az IKK honlapján.](#)

Szakmai oktatás: Közismereti és szakmai órakeretek

Szkt. 19.§ A szakképző intézmény tevékenysége

(1) A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján

a) ágazati alapoktatásban és

b) szakirányú oktatásban

történik.

A szakmai oktatás keretében – ha e törvény vagy a Kormány rendelete eltérően nem rendelkezik – az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

A szakképző intézményben folytatott közismereti oktatásra a Nemzeti alaptantervben előírtakat kell alkalmazni, ugyanakkor nincsenek kötelező és egységes közismereti kerettantervek a szakképző intézmények számára.

Az SZkt.73.§ A közismereti oktatás

(1) A szakképző intézményben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik.

(2) A szakképző intézmény a közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alapvizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámát – az Nkt. 1.6. mellékletében meghatározott heti időkeret és tananyagtartalom megtartásával-, évfolyamok között átcsoportosíthatja.

A Szkr. 221.§

A közismereti oktatást a tanulói jogviszony keretében nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanuló számára a technikum 9-13. évfolyamán és a szakképző iskola 9-11. évfolyamán a közismereti kerettanterv alapján kell megszervezni.

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2021.(VI.4.) Kormányrendelet mellékletének II.2.1.3 táblázat alatti szövegében:

A szakgimnáziumok, technikumok esetében a közismereti tárgyra vonatkozó kerettantervek megegyeznek a gimnáziumokra vonatkozókkal.

Az ITM javaslatot készített a technikumok és a szakképző intézmények óratervére vonatkozóan, amit az Útmutató a szakmai program elkészítéséhez c. dokumentum tartalmaz.

Technikum közismereti és szakmai órakereteit tartalmazó óratervminta:

forrás: [Útmutató a szakmai program elkészítéséhez, 41.oldal,](#)

Technikum közismereti és szakmai órakereteit tartalmazó óratervminta:

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3	3	0	525
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3	597
	Matematika	4	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2	2	0	350
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4	4	3	3	0	504
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	175
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: pl.fizika, kémia, biológia, idegen nyelv	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	2	2	0	144
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám	24	24	19	18	4	3139	
Ágazati alapoktatás	7	9	0	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1752	
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	438	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1224	1179	1054	5905	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34		

Tantárgyak	13. évf.	14. évf.	13-14. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Szakképző közismereti és szakmai órakereteit tartalmazó óratervminta:

forrás: [Útmutató a szakmai program elkészítéséhez, 42. oldal,](#)

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	1	1	139
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0		108
	Testnevelés	4	1	1	211
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
	Pénzügyi és munkavállalói ism.			1	31
	Összes közismereti óraszám	17	7	7	1081
Ágazati alapoktatás	16	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	25	25	1675	
Szabad órakeret	1	2	2	170	
Tanítási hetek száma	36	36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1054	3502	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34		

Tantárgyak	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11 óraszám összesen
Idegen nyelv			
Szakmai órakeret	32	32	2144
Szabad órakeret	3	3	201
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Szakköznevelési közismereti és szakmai órakereteit tartalmazó óratervminta:

Forrás: [Oktatási Hivatal, Kerettantervek a szakköznevelési iskolák 9-12. évfolyama számára, Bevezetés, 6.o](#)

Szakköznevelési-heti óratervminta:

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen	
Kötelező tantárgyak									
Magyar nyelv és irodalom		4	4	4	4	556	-	-	
Idegen nyelv (első élő idegen nyelv)		4	4	4	4	556	4	124	
Matematika		3	3	3	3	417	-	-	
Történelem		2	2	3	3	345	-	-	
Állampolgári ismeretek		-	-	-	1	34			
Digitális kultúra		2	1	1	-	144	-	-	
***Művészetek		1	1	1	-	108	-	-	
****Testnevelés		5	5	5	5	695	-	-	
Közösségi nevelés		1	1	1	1	139	-	-	
Választható tantárgyak									
*	A	Komplex természettudomány	2	2	2	2	278	-	-
	B	Első (emelt óraszámú), vagy második idegen nyelv, vagy művészettörténet, vagy érettségi tárgyból felkészítésre használható órakeret	3	2	1	2	278	-	-
** Szabadon tervezhető órakeret A		2	2	2	3	306	-	-	
** Szabadon tervezhető órakeret B		1	2	3	3	306	-	-	
Szakmai tantárgy óraszámjai		8	9	8	8	1148	31	961	
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	-	35	-	
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	-	31	-	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1054	4726	1085	1085	

*Az iskola dönt, hogy A vagy a B megoldást választja.

** Az A és B szabadon tervezhető órakeret közismereti és szakmai órára egyaránt felhasználható.

*** A művészeti szakköznevelési művészeti ágazathoz kapcsolódó közismereti óraszám a szakmai óraszámra csoportosítható át.

A művészeti képzési területen a heti óraszám legfeljebb 40 óra. A „Heti órakeret a művészeti képzési területen” és a „Heti órakeret” különbségének felhasználásáról az iskola a pedagógiai programban rendelkezik.

**** Az előadó-művészeti képzések tekintetében (Artista, Táncos) a heti 5 óra testnevelés szakmai óraszámként is felhasználásra kerülhet.

A szakgimnáziumban a gimnáziumi kerettanterveket kell alkalmazni: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, állampolgári ismeretek, digitális kultúra, testnevelés.

Ezek a kerettantervek az [Oktatási Hivatal oldalán található, Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyam számára cím alatt](#):

A természettudományos tárgyakat komplex természettudomány tantárgy keretei között oktató szakgimnáziumoknak a „Természettudomány kerettanterv a művészeti szakközépiskolák 9–12. évfolyama számára” elnevezésű kerettantervet kell alkalmaznia, amely az Oktatási Hivatal honlapján érhető el, a [Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez cím alatt](#):

A szakgimnáziumban olyan öt évfolyammal működő nevelés-oktatás is folyhat, ahol három, szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és szakmai képzést magában foglaló, szakképesítésre felkészítő évfolyam működik. Ebben az esetben a közismereti nevelés-oktatás a szakképző iskolai kerettanterv szerint folyik, amely az [Oktatási Hivatal honlapján, Közismereti kerettanterv a szakképző iskolák számára cím alatt érhető el](#):

Szakiskola közismereti és szakmai órakereteit tartalmazó óratervminta:

Két évfolyamos képzés

Forrás: [Oktatási Hivatal, Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók két évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9–10. évfolyamos közismereti kerettanterv, Bevezető, 11. oldal](#)

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	71
Matematika	Matematika	2	142
Technológia	Digitális kultúra	1	71
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	355
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		10	710
Szabad közismereti időkeret		1	71
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
Szabad szakmai időkeret		2	142
Összesen		heti 34 óra	2414
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Négy évfolyamos képzés

Forrás: [Oktatási Hivatal, Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók négy évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9–12. évfolyamos közismereti kerettanterve, Bevezető, 9. oldal](#)

Tantárgyak és óraszámok

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók négy évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásnak, képzésnek tantárgyi rendszere. (A 9. évfolyamot megelőzi a szakiskola kötelező előkészítő évfolyama, melyhez külön kerettanterv készült.) Az éves óraszám megadásánál 9-11. évfolyamon 36 héttel, az utolsó 12. évfolyamon 32 héttel számolunk.

A kerettantervek által előírt tartalmakra jelzett javasolt óraszámok az adott tantárgyon belül a tanulók egyéni képességeinek megfelelően átcsoportosíthatóak.

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9. évf. (heti óraszám)	Gyak. (két hét)	10. évf. (heti óraszám)	2 tanéves óraszám	Gyak. (három hét)	11. évf. (heti óraszám)	Gyak. (három hét)	12. évf. (heti óraszám)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	-	1	72	-	1	-	1	68
Idegen nyelv	Élő idegen nyelv	1	-	1	72	-	1	-	1	68
Matematika	Matematika	1	-	1	72	-	1	-	1	68
Technológia	Digitális kultúra	1	-	1	72	-	1	-	1	68
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	-	5	360	-	5	-	5	340
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	-	1	72	-	1	-	1	68
Közismeret összesen		10	-	10	720	-	10	-	10	680
Szabad közismereti időkeret		1,5	-	1	90	-	1	-	1	68
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	-	21	1512	-	21	-	21	1428
Szabad szakmai időkeret		1,5	-	2	126	-	2	-	2	136
Összesen		34 óra	-	34 óra			34 óra	-	34 óra	-

Képzési és kimeneti követelmények (KKK), Programtervek (PTT-k)

Szkt 12.§ A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka

- a) a szakképzésben kötelezően alkalmazandó képzési és kimeneti követelmények és
- b) a programtervben – a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának kivételével – ajánlásként megfogalmazottak figyelembevételével kidolgozott szakmai program szerint folyik.

Képzési és kimeneti követelmények tartalma a Szkr. 12.§-ban található:

12. § A képzési és kimeneti követelményekben kell meghatározni

a) a szakma szakmajegyzék szerinti azonosító számát, megnevezését és a hozzárendelt FEOR-számot és ISCED-F 2013 kódot,

b) a szakma jellegétől függően az iskolai előképzettséget, annak előírását, hogy a szakképzés megkezdéséhez szükséges-e egészségügyi alkalmassági követelmény vagy pályalkalmassági követelmény teljesítése,

c) a szakma keretében ellátható legjellemzőbb foglalkozás, tevékenység, valamint a munkaterület leírását,

d) az Európai Képesítési Keretrendszer és a Magyar Képesítési Keretrendszer szintjeinek megfelelő, a gazdaságnak az adott szakemberrel szemben támasztott elvárásait, a szakma gyakorlása közben végzendő feladatok megoldásával kapcsolatban támasztott szakmai tartalmak szintjének, tartalmának és minőségének tanulási eredményalapú leírását,

e) az egybefüggő szakmai gyakorlat időtartamát,

f) a szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételeket,

g) a szakmai vizsgára bocsátás feltételeit,

h) a szakmai vizsga személyi és tárgyi feltételeit, a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírását és időtartamát, az ahhoz rendelt tevékenységeket, azok tartalmára, értékelésére, súlyarányára vonatkozó adatokat, valamint a szakmai vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályokat,

i) a vizsgatevékenységek alóli felmentés eseteit, módját és feltételeit,

j) a vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó feltételeket és

k) a vizsgatevékenységek és a szakmai vizsga értékelésének szempontjait.

A programtervek tartalma a Szkr.13.§(2) alatt található:

13. § (1) A programtervet a képzési és kimeneti követelmények alapján - a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével - a szakképzésért felelős miniszter dolgozza ki, és az Szkt. 11. § (2)-(4) bekezdése szerint teszi közzé.

(2) A szakma azonosítására szolgáló alapadatokon kívül a programterv tartalmazza

- a) a tananyagegységeket, azok célját, tartalmát, terjedelmét és a tananyagegységekhez rendelt időkeretet,
- b)1 az egyes tananyagegységek
 - ba) évfolyamonkénti ajánlott megoszlását,
 - bb) oktatójának képesítési követelményeit és
 - bc) alkalmazott képzési módszereit,
- c) a végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint az oktatáshoz kapcsolódó egyéb speciális feltételeket és ezek biztosításának módját és
- d) - rendvédelmi szakképző intézmény esetében - a gyakorló szolgálat rendvédelmi szervnél történő megvalósításának tartalmát, szakmai követelményeit és megkezdésének feltételeit.

[A Képzési és kimeneti követelmények \(KKK\) és a Programtervek \(PTT-k\) elérhetőek az IKK honlapján.](#)

Programkövetelmény alapján indított szakmai képzés

Az iskolai szakmai oktatás mellett a szakképzési rendszer másik ágát alkotják a szakmai képzések.

Szkt. 8.§ Szakmai képzés a szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzés. Ide tartoznak a szakmajegyzékben nem szereplő, de az adott gazdasági ágazat által szükségesnek ítélt képzések (pl. a korábbi Országos Képzési Jegyzékből kikerülő egyes szakképesítések, illetve részszzakképesítések, egyéb, rövidebb idejű, az adott célterületre irányuló, illetve valamelyik szakképesítésre specializációként ráépülő képzések).

A szakmai képzéshez kapcsolódóan képesítő vizsga sikeres teljesítése esetén szakképesítés szerezhető. A Szkt. 13.§ (1) alapján a szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítések kimeneti követelményeit programkövetelmény tartalmazza.

A központilag kidolgozott **programkövetelmények** az IKK honapján érhető el:

<https://szakkesites.ikk.hu/>

A programkövetelmény alapján szervezett vizsgák esetén az IKK a vizsgaközpont.

Képesítő vizsga bejelentéséhez formanyomtatvány az IKK honapján érhető el:

https://szakkesites.ikk.hu/files/vizsgaigeny_bejelento_lap.xlsx